

rolwisselend lezen & luisteren

Er worden groepen gemaakt van vier leerlingen. Elke leerling krijgt een rol om de tekst te verwerken. Op het einde leggen de leerlingen alle strategieën samen en komen ze tot één geheel van de tekst. De vier rollen verwijzen naar strategieën om een tekst te begrijpen. Je kan zelf bepalen welke lees-, sturings- of herstelstrategieën je vooropstelt. Hou hierbij rekening met de tekstsoort, de complexiteit van de tekst en het leesdoel.

Een voorbeeld kan zijn

- Rol 1: voorspellen en achteraf reflecteren (sturingsstrategie):
  - o Kan je uit de opbouw van de tekst afleiden waarover het zal gaan? Teksttype? Helpen de titels en afbeeldingen hierbij? Klopt het als je de tekst een eerste keer leest?
  - o Laat voorspellingen naast de titels en afbeeldingen noteren.
- Rol 2: verduidelijken van onduidelijkheden (herstelstrategie):
  - o Begrijp je de titels, de woorden? Zoek ze op in een woordenboek. Bij voorkennis: koppel aan wat ze eerder al leerden (bijvoorbeeld thema uit wereldoriëntatie, andere boeken of artikels, geziene filmpjes, etc.). Laat de leerling met deze rol opzoekwerk doen.
  - o Laat onduidelijkheden (of onduidelijkheden die de andere groepsleden vermoedelijk kunnen hebben) aanduiden in de tekst.
- Rol 3: vragen formuleren over de tekst (leesstrategie):
  - o Laat deze leerling eerst WWW-vragen formuleren en laat beantwoorden. Daarna kan je laten overgaan naar de denkcorde 'begrijpen': leg uit dat..., hoe komt het dat...
  - o Geef enkele voorbeeldvragen mee en/of half uitgewerkte vragen. Laat afwerken. Laat het antwoord aanduiden in de tekst.
- Rol 4: de tekst samenvatten (leesstrategie):
  - o Laat de leerling met deze rol woorden markeren die belangrijk zijn. Laat lezen met de pen in de hand. Laat aantekeningen maken in de marge. De samenvatting zelf zal het groepje samen moeten maken.

Deel pictogrammen uit die verwijzen naar luister- en herstelstrategieën. Elke leerling krijgt een rol. Onderbreek af en toe het voorlezen om enkele rollen te bevragen. Vraag telkens waar ze het antwoord hoorden in het verhaal. Hoe werd het gezegd? Kies luisterstrategieën als:

Vragen stellen: ?

- Laat meerdere leerlingen deze rol opnemen. Eén leerling luistert naar wie er meedoet in elke scène. Een andere leerling luistert naar wat er achtereenvolgens gebeurt, of waar of wanneer.

Samenvatten:

- Pauzeer bij het voorlezen na een deel van het verhaal en laat deze leerling navertellen. Koppel aan de leerlingen die w-vragen beantwoordden.

Verduidelijken van onduidelijkheden:

- Meerdere leerlingen nemen deze rol op. Laat woorden bijhouden die ze niet begrijpen (pictogram omhooghouden). Laat een andere leerling met deze rol uitleggen wat ze betekenen.

GRIMM

ik doe

Model de gekozen strategieën bij een stukje van de tekst. Neem zelf alle rollen op. Stel hierbij geen vragen aan de leerlingen. Denk hardop en verwoord waarom je iets doet, markeert of denkt.

wij doen

Oefen de rollen kort samen met een volgend stukje tekst.

Bij begrijpend luisteren: deel nu alle rollen uit (pictogrammen). Laat elke leerling zijn rol uitvoeren. Onderbreek het voorlezen af en toe.

jullie doen

Verdeel de klas in groepen van vier. Laat de groepjes de tekst (of een deel) lezen met elk hun rol. Daarna overleggen de groepjes.

jij doet

Niet van toepassing.
Of: herlees de tekst en kies een rol naar jouw keuze.

